

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Narewce, ul. Białowieska 1, 17-220 Narewka, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest pani Elżbieta Potoniec.

Kontrolę w dniach 29-30.08.2013 r. przeprowadziły:

1. Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,
2. Małgorzata Osipowicz – starszy inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli z dnia 14.07.2013 r., znak PS-I.431.1.22.2013.KK, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego pana Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielały: pani Elżbieta Potoniec – Kierownik Ośrodka, pełniąca jednocześnie funkcję przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Narewce, pani Wioleta Bartoszek – pracownik socjalny.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2012 r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narewce realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na podstawie statutu Ośrodka, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/119/12 Rady Gminy Narewka z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostało uregulowane w zakresach czynności kierownika i pracowników GOPS w Narewce.

Tworzenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Rada Gminy Narewka w dniu 24 marca 2009 r. podjęła uchwałę Nr XXI/188/09 w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminy Narewka, który opracowano na lata 2009-2014. Program nie zawiera pełnej nazwy określonej w ustawie, bowiem zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy do zadań gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program nie zawiera diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Narewka.

Celem programu jest zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej występowania zjawiska przemocy w rodzinie, wiedzy na temat przemocy i umiejętności jej rozpoznawania wśród mieszkańców gminy i przedstawicieli lokalnych instytucji, zwiększenie u ludzi gotowości do reagowania na przemoc (zgłaszania, pomocy osobom nią dotkniętym), zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy; zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i pomocowych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie., nawiązanie współpracy między służbami i instytucjami lokalnymi działającymi lub mogącymi działać na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promowanie wartości rodzinnych i uczenie alternatywnych, nieprzemocowych sposobów wpływania na innych.

Program zakłada, że powyższe cele będą realizowane poprzez systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie (jednak nie zawiera on diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Narewka), podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie poprzez kampanie społeczne, akcje edukacyjne i informacyjne, podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu są środki pochodzące z budżetu Gminy i z budżetu państwa, środki unijne, środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych na terenie gminy, sponsorzy.

W programie uwzględniono monitorowanie i sprawozdawczość zaplanowanych działań realizowanych przez podmioty określone w Programie. Brak harmonogramu działań, zaplanowanych do realizacji w Programie.

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Poradnictwo, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy jest świadczone w GOPS w Narewce w ramach pracy socjalnej. Pracownicy Ośrodka ukończyli specjalistyczne szkolenia wspomagające pracę z rodzinami uwięzłymi w przemoc (m.in. kurs mediacji rodzinnych, Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie). Poradnictwo świadczone jest w siedzibie Ośrodka oraz podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych. W Ośrodku nie prowadzi się ewidencji/wykazu udzielonych porad. Jednakże z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że pracownicy socjalni udzielili około 23 porad w 11 rodzinach.

Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych świadczone jest poradnictwo psychologiczne dwa razy w tygodniu w czwartki od 15⁰⁰ do 19⁰⁰ i w piątki od 13⁰⁰ do 16⁰⁰ (po uprzednim umówieniu się). Porady udzielane są w świetlicy środowiskowej w Narewce. Psycholog udzielił łącznie 20 porad w zakresie pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Osoby potrzebujące wsparcia mają również możliwość skorzystania z bezpłatnych porad prawnych udzielanych przez radcę prawnego w Urzędzie Gminy Narewka.

Dzieci i rodziny mogą liczyć ponadto na wsparcie pedagoga szkolnego, Policji i członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Osoby zainteresowane informowane są o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego – prawnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce (konsultant w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – w piątki w godz. 9.00 – 12.00, porady prawne po uprzednim uzgodnieniu terminu i godziny przyjęcia). PCPR prowadzi monitoring sprawców przemocy domowej i jest przygotowany do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych.

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że na terenie gminy Narewka prowadzone są działania edukacyjne i profilaktyczne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie przy wsparciu Zespołu Szkół i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policji.

W okresie objętym kontrolą podjęto m. in. następujące działania:

1. Realizacja projektu socjalnego „Akademia rodziny” mającego na celu podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców dzieci z Klubu Przedszkola w Lewkowie Starym, w ramach którego odbył się cykl warsztatów prowadzonych przez psychologa w okresie od października 2011 r. do stycznia 2012 r.
2. Przeprowadzenie warsztatów podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców dzieci z klubów przedszkolaka w Lewkowie Starym i w Narewce pod nazwą „Konsekwencje czy pochwały” w 2012 r.
3. Realizacja w szkole programu wychowawczego skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodziców „Podróże z Decybelkiem”, uczącego postaw szacunku i tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, w ramach którego odbył się jeden warsztat skierowany do rodziców oraz 3 zajęcia z dziećmi – z psychologiem w roku szkolnym 2012/2013.
4. Akcja społeczna mająca na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, w tym przemocy wobec nich (dzieci przygotowały plakaty, odbył się spektakl koła teatralnego Antrakt „W starym albumie wszystkie zdjęcia”, który poruszał kwestie stosunku młodzieży do osób starszych.
5. Spotkanie rodziców z psychologiem w Klubie Przedszkolaka w Lewkowie Starym „Bajki i gry komputerowe - dobrodziejstwo czy zagrożenie?” – zajęcia o agresji i przemocy w bajkach i grach komputerowych i ich wpływie na rozwój dzieci w 2013 r.
6. W szkole został zorganizowany w czerwcu 2013 r. dzień bez przemocy - samorząd SP oraz Gimnazjum: odbyło się spotkanie dotyczące agresji i przemocy w szkole - czym jest i jak jej przeciwdziałać, słuchano muzyki „antyprzemocowej”, przygotowano plakaty.

Ośrodek rozpowszechnia ulotki i broszury informacyjne dotyczące przemocy wśród społeczności lokalnej, sołtysów z terenu gminy Narewka, radnych oraz tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Narewka.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

W gminie Narewka, w okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, które wymagałyby skierowania do ośrodka wsparcia. Z informacji Kierownika Ośrodka wynika, że w przypadku osób, które znajdują się w sytuacji kryzysowej i będą wymagały zapewnienia schronienia, udzielona zostanie im stosowna pomoc.

Nie wykonywano również czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie.

Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Na podstawie z art. 9a ust. 15 ustawy została przyjęta uchwała Nr VI/54/11 Rady Gminy Narewka z dnia 13 czerwca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (ZI) został powołany zarządzeniem Nr 52/11 Wójta Gminy Narewka z dnia 23.09.2011 r. w sprawie powołania i składu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania określone w art. 9b ust. 2 ustawy. Działa na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Wójtem Gminy Narewka a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w jego skład.

Podczas kontroli przeanalizowano porozumienie zawarte w dniu 16 września 2011 r. pomiędzy Wójtem Gminy Narewka a następującymi podmiotami:

1. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narewce.
2. Przewodniczącą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narewce.
3. Kierownikiem Posterunku Policji w Narewce.
4. Dyrektorem Zespołu Szkół w Narewce.
5. Kierownikiem Gminnego Ośrodka Zdrowia w Narewce.
6. Komendantem Placówki Straży Granicznej w Narewce.
7. Prokuratorem Prokuratury Rejonowej w Hajnówce.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego nie wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowej, który zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy stanowi obligatoryjny skład ZI.

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy Narewka oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

W okresie objętym kontrolą ZI spotkał się na 17 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach: 23.02.2012 r., 27.04.2012 r., 09.05.2012 r., 10.05.2012 r., 24.05.2012 r., 29.05.2012 r., 14.06.2012 r., 20.07.2012 r., 02.08.2012 r., 06.09.2012 r., 31.10.2012 r., 19.12.2012 r., 04.01.2013 r., 19.02.2013 r., 20.02.2013 r., 05.07.2013 r., 10.07.2013 r.

Z posiedzeń sporządzany jest protokół oraz jedna lista obecności do posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych.

Prowadzono sprawy dotyczące wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Narewka w ramach procedury „Niebieskie Karty” – NK (skontrolowane sprawy zostały opisane w załączniku Nr 1 do protokołu kontroli).

W okresie objętym kontrolą „Niebieskie Karty” zostało założonych 14 kart (w tym przez GOPS w Narewce – 1, Policję – 13), zakończono 11 spraw.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- brak informacji o przekazaniu w terminie 3 dni formularza NK-A członkom ZI, co jest niezgodne § 8 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem,
- nie poinformowano podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu (4 sprawy), co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia,

- nie wypełniono formularza NK-A, mimo prowadzonej procedury (w 1 sprawie), co jest niezgodne § 2 ust.1 rozporządzenia,
- brak wezwania sprawcy na posiedzenia ZI (w 1 sprawie), co jest niezgodne § 17 ust 1 rozporządzenia,
- osoby, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą były wzywane na posiedzenie ZI (w 8 skontrolowanych sprawach), co jest niezgodne § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia,
- brak protokołu ZI (1 sprawa), co jest niezgodne z § 10 rozporządzenia,
- dłużej niż trzy miesiące trwała przerwa pomiędzy posiedzeniami ZI (t.j. 20.02.2013 r., 05.07.2013 r. - ok. 5 miesięcy), co jest niezgodne z art. 9a ust. 7 ustawy,
- formularze Niebieska Karta-C (w 2 sprawach), Niebieska Karta -D (w 3 sprawach), nie były wypełniane na posiedzeniu ZI, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 i 6 rozporządzenia,
- pisma (wszystkie) skierowane do podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierające prośbę o delegowanie do prac grupy roboczej w sprawie uruchomienia działań pomocowych na rzecz rodziny, podczas, gdy z wyjaśnień kierownika GOPS w Narewce wynika, że nie powoływano grup roboczych, sprawy prowadzone były w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narewce.

Zgodnie z § 18 ust. 1 – 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718). Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narewce, pani Elżbiecie Potoniec przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narewce, pani Elżbiecie Potoniec.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Narewce pod numerem 52.

Narewka 2013.10.01

.....
(miejscowość i data podpisania protokołu kontroli)

Elżbieta Potoniec

.....
podpis kontrolowanego

K. Kuprianowicz-Spirydonow

.....
M. Osipowicz

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Narewka 2013.10.01 Potoniec Elżbieta

.....
(miejscowość, data i podpis kontrolowanego)